

Yrityskaupan hyväksyminen: Kingspan Holding Netherlands BV / LOGSTOR International Holding S.à.r.l

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV" tai "virasto") on 17.5.2021 ilmoitettu järjestely, jossa Kingspan Holding Netherlands BV ("ilmoittaja" tai yhdessä yritysyhtymään kuuluvien yhtiöiden kanssa "Kingspan") hankkii määräysvallan LOGSTOR International Holding S.à.r.l:ssä ("Logstor").

1 Yrityskaupan osapuolet

Kingspan Holding Netherlands BV on Irlannin pörssissä listatun julkisen osakeyhtiön Kingspan Group Plc:n kokonaan omistama tytäryhtiö. Kingspan-konsernilla on tuotanto- ja jakelutoimintaa kaikkialla Euroopassa, Lähi-Idässä, Australiassa sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Kingspan valmistaa laajasti erilaisia tuotteita rakennusteollisuudelle ja sen pääliiketoimintaan kuuluu eristettyjen paneelien valmistus, eristys-, valo- ja ilmaratkaisut, vesi- ja energiaratkaisut sekä tieto- ja lattiatekniikka. Lisäksi Kingspanin tytäryhtiö Synthesia Espanjassa tuottaa ja toimittaa polyuretaani ("PU") -systeemejä.

Kingspanin konserniyhtiöistä Suomeen on rekisteröity Kingspan Insulation Oy sekä Kingspan Oy. Kingspanin tärkeimmät liiketoimialat Suomessa ovat asennuslattiat, eristelevyt, eristetyt paneelit sekä vesi- ja energiaratkaisut. Näiden lisäksi Kingspan valmistaa arkkitehtonisia julkisivujärjestelmiä, eristettyjä ja jaettuja ovijärjestelmiä, konesaliratkaisuja sekä puhdistiloja. Lisäksi Kingspan markkinoi asennusvaiheessa tehtävää putkieristystä osana eristykseen liittyvää tarjontaansa.

Logstor on osa Triton-konsernia.¹ Se tarjoaa esieristettyjä putkia, liitoksia, liittimiä sekä niihin liittyviä tuotteita ja palveluita. Logstorin tarjontaan kuuluu esieristetyt putket (jäykät yksittäiset- ja kaksoisputket sekä joustavat putket) sekä esieristetyt liitos- ja liitinnratkaisut. Logstorilla on seitsemän tuotantolaitosta, jotka sijaitsevat Suomessa, Tanskassa, Puolassa ja Ruotsissa sekä kaksi tällä hetkellä Kanadassa ja Intiassa toimivaa liikkuvaa tuotantoyksikköä.

2 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

Ilmoittajan mukaan osapuolten välillä ei ole horisontaalista päällekkäisyyttä minkään tuotteen tai palvelun osalta. Selvyden vuoksi ilmoittaja kuitenkin toteaa, että osana eristetarjontaansa Kingspan markkinoi asennusvaiheessa tehtäviä putkieneristyspalveluita. Nämä palvelut eivät ilmoittajan mukaan kuitenkaan jäljempänä kuvastu kuulu samalle markkinalle Logstorin valmistamien ja jakelemien esieristettyjen putkien kanssa.

¹ Triton on pääomasijoitusyhtiö, joka investoi keskisuuriin, Pohjois-Eurooppaan sijoittautuneisiin yrityksiin ja jolla on liiketoimintaa useilla eri aloilla.

Yrityskaupalla on ilmoittajan mukaan *mahdollinen vertikaalinen yhteys* Kingspanin PU-systeemien tuotannon ja jakelun (ylämarkkina) ja Logstorin esieristettyjen putkien tuotannon ja jakelun (alamarkkina) välillä. Tämä yhteys on kuitenkin puhtaasti teoreettinen, sillä Kingspan ei tällä hetkellä myy PU-systeemejä Logstorille eikä PU-systeemejä ylipäätään Suomessa.

Logstor käyttää esieristettyjen putkien tuotannossa polyuretaanivaahtoa (PUR) sellaisten esieristettyjen putkien eristyksessä, jossa korkein jatkuva käyttölämpötila on 120°C.² PUR-vaahdon valmistamisessa Logstor käyttää PU-systeemejä muiden raakamateriaalien ohella. Kingspanin tytäryhtiö Synthesia Espanjassa tuottaa ja toimittaa PU-systeemejä.³

Ilmoittajan näkemyksen mukaan käsiteltävän kaupan kannalta relevantit markkinat ovat näin ollen PU-systeemien tuotannon ja toimituksen markkina sekä esieristettyjen putkien tuotannon ja jakelun markkina.

KKV on tarkastellut yrityskaupan kilpailuvaikutuksia sekä ilmoittajan esittämän markkinamäärittelyn että vaihtoehtoisten markkinamäärittelyjen mukaisesti yrityskauppailmoituksen markkinatietoja hyväksi käyttämällä. Markkinamäärittely on voitu jättää avoimeksi, koska jäljempänä ilmenevin perustein yrityskaupan ei ole katsottu estävän kilpailua olennaisesti Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

PU-systeemien tuotanto ja toimitus (ylämarkkina)

Ilmoittajan mukaan PU-systeemit valmistetaan sekoittamalla kahta tai useampaa nestevirtaa. Ne edustavat polyolien, MDI:n ja muiden aineosien seosta tai yhdistelmää. PU-systeemejä voidaan käyttää monenlaisiin käyttö-tarkoituksiin eri teollisuudenaloilla, kuten rakennusallalla. Rakennusallalla PU-systeemejä voidaan käyttää erityyppisiin eristystuotteisiin, kuten esieristettyihin putkiin ja eristyslevyihin. Esieristetyt putket muodostavat ilmoittajan mukaan kuitenkin vain pienen osan PU-systeemien kokonaiskysynnästä.

Ilmoittajan näkemyksen mukaan PU-systeemien tuotannon ja toimituksen *markkinaa ei tule jakaa edelleen alamarkkinoihin esimerkiksi asiakastyypin tai loppukäyttökohteen perusteella*. Ilmoittaja katsoo, että samoja PU-systeemejä voidaan myydä kaikille asiakastyypeille vain vähäisillä muunnoksilla. PU-systeemien toimittajat voivat tuottaa tuotteita eri asiakassegmenteille ja/tai loppukäyttökohteisiin samoilla tuotantolinjoilla käyttäen samaa tietotaitoa ja tuotantopanoksia. Tuotannon vaihtaminen erilaisiin loppukäyttökohteisiin tarkoitettujen PU-systeemien välillä ei ole kallista eikä aikaa vievää. Merkittävimmät toimittajat kuten BASF, Covestro ja Dow Chemical tarjoavat tuotteita useimmille, elleivät kaikille asiakastyypeille ja/tai käyttökohteisiin.

² Logstor käyttää lisäksi polyisosyanuraatti (PIR) -vaahtoa tai PURia yhdistettynä mineraalivillakerrokseen korkean lämpötilan putkien (jopa 250°C) eristysjärjestelmiä varten.

³ Kingspan käyttää osan Synthesian PU-systeemien tuotannosta omaan tarpeeseensa muun muassa vahtokerroslevyjen valmistuksessa.

Ilmoittajan näkemyksen mukaan PU-systeemien markkinan maantieteellinen ulottuvuus on vähintään ETA:n laajuinen. Koko ETA-alueella kilpailuolosuhteet ovat homogeeniset ja hinnat ovat melko samankaltaisia. Lisäksi PU-systeemien toimittajat kuljettavat helposti tuotteita koko ETA-alueella, koska kuljetuskustannukset ovat alhaiset ja tuotanto tapahtuu keskitetysti.

Ilmoittajan arvion mukaan *PU-systeemien ETA:n laajuisella markkinalla* Kingspanin markkinaosuus vuonna 2020 oli [0–5] % myynnin arvolla mitattuna ja [0–5] % myynnin määrällä mitattuna.⁴ Johtavia toimittajia ovat esimerkiksi BASF ([20–30] %), Covestro AG ([20–30] %), Dow Chemicals ([5–10] %) ja Span ([5–10] %). Kingspan ei ole myynyt Suomessa PU-systeemejä lainkaan vuosina 2018–2020.

Ilmoittajan näkemyksen mukaan Kingspanin markkinaosuus pysyy alhaisena, vaikka markkinoita tarkasteltaisiin tarkemmalla segmentoinnilla. Kingspanin markkinaosuus on ilmoittajan mukaan [0–5] % *PU-systeemien tuotannossa ja tarjonnassa rakennusteollisuudelle* sekä [0–5] % *PU-systeemien tuotannossa ja tarjonnassa rakennusteollisuuden eristystuotteisiin*. Merkittävien toimittajien osuudet näillä segmenteillä ovat todennäköisesti samankaltaisia kuin kokonaismarkkinalla. Kingspanin osuus *PU-systeemien tuotannossa esieristettyihin putkiin* on nolla.

Esieristettyjen putkien tuotanto ja jakelu (alamarkkina)

Ilmoittajan mukaan esieristetty putki koostuu sisäisestä virtausputkesta, ulomasta muovivaluputkesta ja eristysmateriaalista (tyypillisesti vaahdosta) kahden putken välillä. Esieristettyjen putkien valmistamiseksi on olemassa erilaisia menetelmiä, kuten niin kutsuttu jatkuva menetelmä, jossa suulakepuristimet ovat välttämättömiä, sekä niin kutsuttu jaksottainen menetelmä, jossa suulakepuristusprosessi ja vaahdotusprosessi voidaan erottaa.

Ilmoittaja viittaa tuotemarkkinamäärittelyn osalta komission päätöskäytännöön, jossa esieristettyjen putkien tuotannon ja myynnin markkinaa on tarkasteltu muista tuotteista erillisenä markkinana, ja markkinoiden mahdollinen edelleen segmentointi loppukäyttökohteen perusteella on jätetty avoimeksi. Ilmoittajan mukaan komissio on jättänyt avoimeksi myös kysymyksen siitä, pitäisikö esieristettyjen putkien maantieteelliset markkinat määritellä ETA:n laajuisiksi, alueelliseksi (esim. Pohjois-Eurooppa, Keski-Eurooppa, itäinen Keski-Eurooppa ja Balkanin maat) vai kansallisiksi.⁵

Ilmoittaja katsoo, että Kingspanin tarjoamat asennusvaiheessa tehtävät putkieneristykset eivät kilpaile Logstorin tarjoamien esieristettyjen putkien kanssa, eikä asennusvaiheessa tehtävää putkieristystä tule katsoa osaksi esieristettyjen putkien tuotemarkkinaa. Ratkaisut ovat ilmoittajan mukaan

⁴ Ilmoittajan arvion mukaan PU-markkinoiden kokonaismarkkinan koko ETA:n laajuisella markkinalla vuonna 2020 oli 3,1 miljardia euroa myynnin arvolla tarkasteltuna ja 1,4 miljoonaa tonnia myynnin määrällä tarkasteltuna.

⁵ Ilmoittaja viittaa komission päätöksiin asioissa M.7785 – *Triton/Imtech Nordic* ja M.6922 – *Triton/Logstor* sekä kansallisen päätöskäytännön osalta myös KKV:n ratkaisuun asiassa Uponor/KWH (Dnro 661/14.00.10/2012).

erilaisia valmistustavaltaan ja ominaisuuksiltaan⁶, loppukäyttökohteiltaan⁷ sekä asiakaskunnaltaan⁸.

Ilmoittaja kiinnittää tältä osin huomiota myös siihen, että Logstor myy esieristettyjä putkia pääasiassa asiakkaille kaukolämpöteollisuudessa, missä asennusvaiheessa tehtävää eristystä ei käytetä. Tuotteiden välillä ei ole korvaavuutta myöskään muille asiakkaille, joiden osuus kysynnästä on joka tapauksessa vähäinen, sillä esieristetyt putket ovat tyypillisesti asennusvaiheessa tehtävää putkieristystä täydentävä vaihtoehto.

Ilmoittajan arvion mukaan Logstorin markkinaosuus vuonna 2020 oli [50–60] %:a Suomen esieristettyjen putkien kokonaismarkkinalla⁹, jonka koon ilmoittaja arvioi olevan noin 33,6 miljoonaa euroa.¹⁰ Ilmoittajan näkemyksen mukaan Logstorin merkittävimmät kilpailijat kansallisella markkinalla ovat Uponor ([30–40] %), Arvo-Putki Oy ([10–20] %) sekä Brugg ([5–10] %).

Kingspan ei ilmoittajan näkemyksen mukaan toimi kyseisellä markkinalla, joten yrityskauppa ei johda osuukien kasvuun tai muutoksiin markkinan rakenteessa. Ilmoittaja lisäksi korostaa, että Kingspanin asennusvaiheessa tehtävästä putkieristyksestä saatavat myyntitulot Suomesta olivat vuonna 2020 ainoastaan [0–50 000] euroa. Kingspanin esieristettyjen putkien kokonaismyynti on suhteellisen vähäistä myös ETA:n tasolla (pois lukien Yhdistynyt Kuningaskunta) - yhteensä [0–10 miljoonaa] euroa vuonna 2020.

3 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Ilmoittajan näkemyksen mukaan yrityskauppa ei olennaisesti estä tehokasta kilpailua millään relevantilla markkinalla. Osapuolten toiminnoissa ei ole horisontaalista päällekkäisyyttä. Kingspanille yrityskaupan tarkoituksena on hankkia täydentäviä ratkaisuja sen nykyiseen asennusvaiheessa tehtävien putkieristysten liiketoimintaan ja tulla niille markkinasegmenteille, missä Logstor toimii.

⁶ Esieristetyt putket sisältävät sekä putken että eristyksen, kun taas Kingspan tuottaa vain eristystä, joka asennetaan kolmansien osapuolten toimittamien putkien ympärille. Lisäksi eristeen luonne on täysin erilainen (ts. toinen perustuu polyuretaanivaahtoon ja toinen fenolihartsiin). Esieristetyt putket ovat lisäksi paljon helpompia/nopeampia asentaa, kuin asennusvaiheessa tehtävät putkieristykset.

⁷ Esieristettyjä putkia käytetään yleensä putkiin, jotka ovat maan alla. Esieristettyjä putkia käytetään maanpäällisissä putkistoissa yleensä suorien putkistojen pitkissä osissa, joissa asennusvaiheessa tehtävää putkieneristystä ei ole taloudellista käyttää. Asennusvaiheessa tehtävää putkieneristystä käytetään useammin sovelluksissa, jotka vaativat korkeamman eristyksen, sillä asennusvaiheessa tehtävissä putkieneristyksissä voi olla jopa kolme eristekerrosta siinä missä esieristetyissä putkissa on vain yksi eristekerros.

⁸ Maan alla olevien putkistojen urakoitsijat ovat asennusvaiheessa tehtävien putkieneristysten urakoitsijoihin verrattuna erilaisia, minkä vuoksi Kingspanin ja Logstorin asiakkaiden päällekkäisyys on epätodennäköistä.

⁹ Ilmoittaja ei ole toimittanut arvioita markkinoiden koosta tai Logstorin markkinaosuuksista tuotemarkkinan mahdollisilta alasegmenteiltä.

¹⁰ Logstorin markkinaosuus ETA-tasolla oli ilmoittajan arvion mukaan [30–40] % vuonna 2020 kokonaismarkkinan ollessa noin 547 miljoonaa euroa.

Lisäksi ilmoittajan näkemyksen mukaan osapuolten välillä on vain teoreettinen vertikaalinen yhteys, koska PU-systeemejä käytetään materiaalina esieristettyjen putkien valmistuksessa. Osapuolten välillä ei kuitenkaan ole olemassa vertikaalista suhdetta, koska Logstor ei tällä hetkellä hanki PU-systeemejä Kingspanilta. Joka tapauksessa yrityskauppa ei johda asiakkaiden poissuljentaan PU-systeemien markkinoilla, koska Logstor on vain vähämerkityksellinen PU-systeemien ostaja, joka edustaa [0–5] %:a kokonaiskysynnästä. Lisäksi yrityskauppa ei johda tuotantopanosten poissuljentaan, koska Kingspan on myös PU-systeemien toimittajana vähämerkityksellinen, mikä tarkoittaa, että Logstorin kilpailijat esieristettyjen putkien tuotantoketjun alamarkkinoilla voivat edelleen hankkia PU-systeemejä monilta vahvoilta kilpailijoilta PU-systeemien tuotantoketjun ylämarkkinoilla.

KKV:n arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Virasto on yrityskaupan vertikaalisten vaikutusten arvioinnissaan ottanut erityisesti huomioon Kingspanin vähäisen aseman ylämarkkinalla myös tuotemarkkinoiden mahdollisilla alasegmenteillä. Mahdollista osapuolten horisontaalista päällekkäisyyttä arvioidessaan virasto on kiinnittänyt huomiota Kingspanin hyvin vähäiseen myyntiin asennusvaiheen putkieneristyksissä Suomessa. Viraston markkinaselvityksessä ei myöskään ilmennyt, että yrityskaupalla olisi haitallisia vaikutuksia.

4 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa Kingspan Holding Netherlands BV hankkii määräysvallan LOGSTOR International Holding S.à.r.l:ssa.

5 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

6 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

7 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa erityisasiantuntija Lauri Kirkkola, puhelin 029 505 3073, sähköposti lauri.kirrkola@kkv.fi.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Erityisasiantuntija

Lauri Kirkkola